

Tørvejord, som laa 10 Alen under Jorden, saa at man maatte grave ned til Tørven, eller der var Vand ovenpaa, som man med uhyre Beføstning skulde pumpe væk, medens man i Nabolandene havde Tørvene liggende oven paa Jorden, saa vilde det naturligvis være et Tab for Landet at lægge en saa stor Told paa Tørven, at det kunde betale sig at pumpe Vandet væk eller grave Overjorden væk. Men her skal jeg straks indstøde den Bemærkning, at der har Toldkommissionen leveret et Eksempel, som efter min Mening stikker alt, hvad der overhovedet eksisterer i den Retning. Ikke alene i vor Toldlov have vi ikke noget Eksempel saa grelt som dette, men jeg tvivler om, at man finder noget Sidestykke andetsteds. Det er denne Told paa Havefager. Det ser ganske mærkværdigt ud, at det Mindretal, som jo fører saa stærkt op med Frihandels teorier, og som naturligvis først og fremmest maa være imod at besyttte naturlige Erhverv, netop gaar med til en Besyttelse som denne, hvor man laver noget saa unaturligt, som ved Dribhuskultur at ville konkurrere med andre Landes Sol. Ja, det er faktisk det, man vil. Man vil lade det saadan, at man gennem Dribhuskultur skal kunne konkurrere med det, som Sydens Lande kunne frembringe ved Jilandskultur. Hvis man sagde som saa: Vor Dribhuskultur kan ikke konkurrere med Sydens Dribhuskultur, saa var der Mening i, at man gav den en lille Besyttelse, men den Maade, man her laver det paa, er noget af det mest meningsløse, som selv den ivrigste Besyttelsesmand kunde forlange. Selvfølgelig gælder Bepjædselsen ikke de Folk, som selv sige, at de ere Besyttelsesmænd. Det kan være Galstab for Besyttelsesmænd, men Galstaben er i høj Grad potenseret, naar det er Frihandelsmænd, som fremsætte den.

Der er et Argument, som bliver brugt fra begge Sider, haade fra besyttelsesvenlig og fra frihandelsvenlig Side; det er Arbejdernes Interesser. Arbejderne blive brugte som Busjemænd, enten man for øvrigt vil det ene eller det andet. Jeg vil sige, det kunde i saa Henseende være ganske interessant at høre, hvad de Herrer sige, som ellers pleje at ville have Patent paa at tale for Arbejdernes Interesser. De have iagttaget en ganske mærkværdig Tavshed haade her og andetsteds. (Afbrudelse). Ja, jeg vil haabe, at nogle af dem ville indtegne sig som Talere her. Jeg tror ganske sikkert, det vil interessere meget at høre, hvad de mene. Jeg for mit Vedkommende maa maaste, uagtet jeg ikke har Patent paa at tale for Arbejdernes Interesser, alligevel sige, hvad jeg mener, de have Interesser i, og jeg vil

da sige, at hvis vi levede i et Land, hvor vi ingen Arbejderorganisation havde, hvis vi altsaa tænkte os i et fuldstændig uciviliseret Land, da vilde jeg være i høj Grad betænkelig ved nogen som helst Art af Besyttelse, fordi jeg vilde tænke mig, at den Merindtægt, det vedkommende Fag derved gav, selv om det kun var naturlige Erhverv — jeg vilde selvfølgelig aldrig være med til andet —, vilde blive taget af en enkelt Mand. Men hvor man staar med en organiseret Arbejderstand, som vi gøre her til Lands, tror jeg sikkert, at Arbejderorganisationen vil vide at tilvende sig i det mindste en nogenlunde passende Del af Udbyttet, og man kan i alt Fald være vis paa, at en af Betingelserne for, at Arbejderne overhovedet gennem deres Organisation kunne fremtvinge sig nogen Fordel, er den, at det Fag, hvoraf man vil fremtvinge den, giver noget Udbytte. Man kan strides om, hvordan Udbyttet skal fordeles, men Betingelsen for, at man kan strides om Deling, er, at der er noget at dele. For saa vidt have haade Arbejderne og Fabrikterne fælles Interesser. Der bliver brugt forskellige Slagord, som undertiden kunne være lige saa oplysende, over for visse Folk i alt Fald, som et helt sagligt Foredrag, og blandt disse Slagord er dette: Billige Livsfornødenheder, billige Varer: det skal være en speciel Fordel for Arbejderne. Men hvem er det, der frembringer Varen? Ja, det er Arbejderen. Hvad er Varen? Det er opsparet Arbejde, vil man sige, det er Raaprodukt plus Arbejde. Det altsaa, at saa billige Varer, vil sige det samme, kort og godt, som billigt Arbejde, og det er ikke det, Arbejderne ville have. Ja, man kan sige, at den ene Arbejder vil ikke have sit Arbejde billigere, han vil have den andens billigere, Stomageren vil gerne have Strædderens Arbejde saa billigt som muligt, naar blot hans eget Arbejde bliver dyrere, men set i det hele og store maa vi nok være enige om, at det netop er i Arbejdernes Interesse, og det er ogsaa det, den socialdemokratiske Organisation udelukkende gaar ud paa, at fordyre Arbejdet og derigennem fordyre Varen. Det er netop Forstællen, som er til Stede mellem nu, efter at vi have faaet en socialdemokratisk Arbejderorganisation i de forskellige Lande, og før. For den Tid kunde man i Kraft af Frasen om billige Livsfornødenheder saa den ene Arbejder til at konkurrere den anden ned, saa han til sidst ingen Ting tjente. Det er i Kraft af den fri Konkurrences Princip, at man i forskellige Lande har funnet fremtalde Slaveri og Livegenkab og hvad dertil hører. Fri